

Rusko bojišče.

Rusi se z vso brezobzirnostjo zaganjajo v našo fronto, v zavesti, da morajo imeti prodiralni poizkusi že v prvih dneh uspehe, ako se naj res obnese. Rusi so se na svojo ofenzivo dobro pripravljali, zlasti so tudi nakopičili ogromne množine ameriške in japonske municije. Že dne 28. maja je bilo iz živahnega delovanja artilerije razvidno, da se nekaj pripravlja, in dne 3. junija so zaigrali ruski topovi, ki so pričeli sipati na postojanke armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda na obeh straneh ceste Rovno—Luck v širini 25 km svoj bobnajoči ogenj — mogočen uvod ruskega napada. Že prihodnji dan se je razvila ogromna bitka na celi 350 km dolgi fronti med Bojanom in Prutom ob besarabski meji ter koleonom Styra pri Kolkiji v Polesju. Tudi tokrat se bjejo Rusi po svoji stari znani navadi: v gostih vrstah naskakuje ruska pehota po 12krat na dan, navzlic strašnim izgubam. Zdi se, da so hoteli Rusi pred vsem predreti fronto armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda ob Putilovki in tam so bili ruski navali takoj prvi dan strahoviti. Pred našimi postojankami so se kopičile grmade ruskih mrličev. Dne 5. junija so postali boji še hujši. Ruska jugozapadna vojska, ki sestoji iz treh armad pod vrhovnim poveljstvom generala Brusilova, je osredotočila svojo glavno silo na fronti med Mlinovom in Oliko ter je poskušala z močnimi udarci pri Sapanovu blizu Kremenja, razbiti našo fronto, naslanjajočo se na trdnjavo Dubno. Dne 6. junija se je umaknilo levo krilo armade Jožefa Ferdinanda s Putilovki in izpred Mlinova ter je odšlo v prostor trdnjave Luck ob Styru. Boji dne 7. in dne 8. junija so nas prisilili, da smo vzeli fronto za reko Styr nazaj. Sicer pa je dne 8. junija vladal na ruski fronti razmeroma mir. Rusi so pokopavali mrliča, ki so ležali v celih kupih pred njihovo fronto. S tem večjo silo pa je buknil ruski naval naslednje dni proti našim postojankam. Dne 9. junija je Rus v prostoru med krajema Okno in Dobronou napadel osemkrat. Ob spodnji Strypi so se naše čete umaknile na zahodni breg. Pri Lucku so se naši istotako umaknili na zahodni breg Styra. Dne 10. junija smo vrgli Ruse pri Kolkiji ob Styru zopet nazaj in ujeli 1500 Rusov. Severozahodno od Tarnopola smo izrgali Rusom neko višino. Nad vse hudi so bili ta dan tudi boji v severovzhodnem delu Bukovine. Dne 11. junija smo se v tem prostoru po trdih bojih ločili od sovražnika in zavzeli novo bojno črto. Pri Bučacu ob Strypi, ki ga je sovražnik že zavzel, so našli 1300 Rusov. Pri Tarnopolu in v Voliniji smo odbili več srditih ruskih napadov. Dne 12. junija so Rusi udrli čez reko Dnjestr in so vkorakali v mesta Zadağora, Snyatin in Horodenka. Severozahodno od Tarnopola so naši neprestano v izredno srditem boju. V Voliniji je ruska kavalerija prodrla že do kraja Toroczyn (20 km zahodno od Lucka). Pri Kolkiji še Rusi niso mogli prodrati čez Styr.

Naša sedanja bojna črta.

Po poročilih, ki so došla v sredo, dne 14. jun., z ruskega bojišča, teče sedanja naša fronta sledeče: Najbolj je naša bojna črta vsled ruskega vpada v poginjena v Voliniji. Rusi, ki so zopet zasedli mesto in trdnjavo Luck, so že prodrli do kraja Torčin, t. j. 20 km zahodno od Lucka. Od Torčina gre bojna črta v južni smeri zahodno od Dubna čez reko Styr in dalje v ravni črti zahodno od Tarnopola in nato ob zahodnem bregu Strype blizu do mesta Bučac, kjer se je bojna črta premaknila zopet nekoliko proti zahodu. Južnozahodno od Bučaca prekorači naša fronta Dnjestr in gre nato južno od Horodenke, katero so že Rusi zasedli, ob severnem bregu reke Prut do Snyatina (že tudi v ruskih rokah) in od tam na južni breg reke. Nato gre bojna črta kakih 7 km severno od Černovic ob Prutu mimo Bojana do besarabsko-rumunske meje.

Pred Černovicami 800 topov.

List „Czernowitzer Allgemeine Zeitung“ poroča, da so Rusi ob besarabski meji pred Černovicami zbrali nič manj nego 800 topov. Poleg tega še imajo Rusi mnogo moderno urejenih minskih metačev. — Francoski častniki, katerih je sedanje posebno mnogo v ruski armadi, vodijo naskoke, v katerih se rabijo strupeni plini. Streljanje ruske artilerije je zadnje dni hujše kot je bilo v vseh dosedanjih bitkah.

Borba za Černovice.

Glavno mesto Bukovine, Černovice in okolica, je zopet pozorišče velikih zgodovinskih dogodkov. Severno od mesta divja srdita bitka. Gre se za to, ali ohrani mesto Avstrijci kot gospodarje, ali pa se ga bodo polastili zopet Rusi. Železnica Černovice—Kolomeja je sicer močno ogrožena, vendar še drdrazo neprestano vlaki z ranjenci proti zahodu in deloma tudi po železnici, ki vodi proti Sedmograški. Prebivalstvo, ki je še ostalo v mestu, pričakuje z veliko napetostjo bodočih dogodkov. Grom topov se od časa do časa razlega po Černovicah tako močno, da je težko razločiti govorjenje ljudi na ulici. Od pretresovanja, ki je nastalo vsled topovskega gromenja, se je mnogo zidov in dimnikov porušilo.

Neresnice o naših izgubah.

Iz vojnega časnikarskega stana javljajo: Rusko časopisje slavi krajevne ruske uspehe kot velike in odločilne zmage ter trdi, da smo izgubili v dosedanjih bojih več kot 100.000 (!) ljudi. Samoposebi ugovorno je, da smo imeli v že več dni divjačiji bitki izgube na ljudeh in gradivu, brezmerno pretiravanje pa je, da smo izgubili 100.000 ljudi. Pribiti je, da so naše krvave izgube razmeroma majhne. Ruski generalni štab meri gotovo po ogromnih krvavih izgubah svojih napadalnih čet, ko trobenta o nas take številke v svet.

Ruske priprave za sedanjo ofenzivo.

Danski listi pišejo, da so se Rusi na sedanjo ofenzivo zelo skrbno pripravljali. Armado so s številnimi novimi vpoklici močno ojačili. Nova carjeva zapuška, vojni minister Šuvajev in general Frolov, sta sama prevzela preustroj ruske armade. Organizacija in preskrba armade se je vršila po najnovejših načinih. Posebno skrb sta omenjena generala posvetila izdelovanju streliva, preizkušnji topov, izobrazbi častnikov ter preuredbi železnice in železniškega prometa. Rusi so od marca do sedaj neprestano klicali iz Azije in cele Rusije nove čete v bližino fronte, kjer so se pripravljale na sedanjo ofenzivo. Rusom so prišli na pomoč francoski, angleški in japonski častniki. Ruska armada, ki stoji na fronti od Kolkija ob Styru do rumunske meje, šteje 2 milijona mož, rezerve pa so baje še številnejše.

Rusi pošiljajo vedno sveže čete na fronto.

List „Pester Lloyd“ izjavja: Carjeva armada, ki je planila s svojo glavno silo na našo armado, ni mogla v štirih dneh drugega doseči, kakor da je v zela dva mala dela bojne črte, je pač to dovolj klavna pridobitev, ker so upali, da osvoje celo izgubljeno ozemlje in nam pokazali pot čez celo Poljsko v Krakov in da obnove carstvo v Galiciji, če bo le šlo. Klavrnosti sedanjega splošnega nastopa Rusov ne izboljša dejstvo, ker si je morala Rusija za to, da je vzela s strašnimi izgubami Okno in Oliko, izposoditi čete na Kavkazu, vsled česar so Rusom izrgali Turki pri Erzerumu postojanko za postojanko.

Vojni poročevalci nepristranskih držav poročajo, da Rusi noč in dan pošiljajo sveže polke na fronto. Vlaki drdrazo iz osrednje Rusije neprestano proti Galiciji. V ruski vojaški železniški upravi imajo vodstvo japonski častniki.

Vojska se sedaj zopet znova začne.

Ruski vojni minister Šuvajev je izjavil zastopnikom moskovskih in petrogradskih listov, da se vojska še ne bo kmalu končala, temveč se je sedaj šele znova pričela.

Slovenski dragonci ob Strypi.

Slovenski dragonci nam pišejo dne 9. junija od Strype: Tukaj so se pričeli zopet večji spopadi med nami in Rusi. Na vso moč si namreč prizadevajo po žetev priti v Galicijo, ker vedo, da je kljub slabim razmeram vendar polje zelo skrbno obdelano. Tokrat so si zopet prste opekli. Nagnali smo jih nazaj v njih brloga, odkoder so prišli. Precejšnje je bilo pa tudi število onih, ki so prosili za milost. Slovenski fantje dragonskega polka in oddelka strojnih pušk pošiljamo srčne pozdrave v domovino: A. Rakovič iz Selnice, J. Medved iz Cirkovec in deseterik Lesjak iz Celja.

Italijansko bojišče.

Na bojišču se razvijajo dogodki za nas neprestano ugodno. Veliko pozornost vzbujajo sedanje notranjepolitični dogodki v Italiji, namreč odstop Salandrovega ministrstva. Ministrstvo je padlo vsled vojaških neuspehov v gornji Italiji, in zato velja nezaupnica, ki jo je dobil Salandra, tudi Kadornu. Kdo bo Salandrov naslednik, se še ne ve, a najbolj verjetno je, da bo izbran mož, ki bo za brezobzirno nadaljevanje vojske.

Dogodki na italijanskem bojišču.

Dne 7. junija so naše čete severozahodno od Asiaga zavzele zahodni in severni del gore Monte Meletta, južno od Asiaga pa goro Monte Lemere. Dne 8. junija so se naši z naskokom polastili gore Monte Sisemol (1244 m), ki leži izhodno od Asiaga, in Monte Castelgomberto (severno od gore Monte Meletta). Na tej gori je bila močna italijanska posadka čez 500 mož, ki se je takoj udala. Naši so spravili te dni težke možnarje na zavzeti višini. Z njimi obstreljujejo laške utrdbe na gorskih vrhovih. Dne 9. junija so Italijani srdito napadali naše postojanke med Adizio in Arsierom, a so bili odbiti. Ob tolimskem območju so naši zrušili s pomočjo topov ovire in kritja sovražne bojne črte. Na Monte Lemere so naše čete dne 10. junija odvzele Lahom še zadnje postojanke. Dne 11. junija so Italijani zopet močno napadali na celi tirolski fronti, a so bili povsod vrženi nazaj. Dne 12. junija večinoma samo artilerijski boji.

Avstrijski letalci zopet v Italiji.

Naša pomorska letala so dne 8. junija metala na železniške naprave v gornjeitalijanskih mestih Portogruaro, Latisana, Palazzuolo in v notranjo pristanišče v Gradežu bombe in napravila nemalo škode. Oddelek pomorskih letal je v noči od 11. na 12. junija železniško progo San Doua—Mestre in železniško napravo v Mestri (severozahodno od Benetk), izdatno in vidno z velikim uspehom obmetoval z bombami; večkrat je bila dobro zadeta shramba za lokomotive in orožarna v Benetkah. Vsa naša letala so se kljub srditemu obrambnemu ognju vrnila.

Naš podmorski čoln potopil laško križarko.

Avstrijski podmorski čoln je dne 8. junija zvečer v spodnji Adriji potopil veliko italijansko križarko „Principe Umberto“, ki je prevažala čete. Križarka se je v nekaj minutah potopila.

25 km na italijanski zemlji.

Četovodja Ivo Šepetave od 87. pešpolka nam piše izpred Asiaga:

Daleč smo že prodrli na laško stran. Naše geslo je: Slovensko kri preliti v blagor domovini. In sreča nam je bila dosedaj mila. Dobili smo že važne postojanke v svoje roke. Pri prvih bojih je padel naš bataljonski poveljnik, stotnik pl. Klenček in njegov pribočnik Vincenc Garka, rezervni poročnik, poprej graščinski oskrbnik v Ptuj. Tukaj je bil lep plen: 5 strojnih pušk, mnogo smodnika, patron in orožja, vozov ter mnogo ujetnikov. Dne 21. maja je pa bila ravno tako huda bitka kot prvi dan in je padlo zopet mnogo naših tovarišev, med temi četovodja Fran Blazin in Henrik Marusa, trgovski pomočnik, doma iz Koprivnice. Naj v miru počivata daleč od ljube mame. Zdaj se nahajam 25 km na italijanski zemlji. Naznaniti še Vam hočem, da je gospod narednik Završnik lastnik zlate hrabrošne svetinje. Sedaj ima torej že vse hrabrostne svetinje. Pozdrave vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja.“ Fantje in možje polka 87. 10. stotnije: Ivo Šepetave, Rotkrwein, četovodja, in Ignac Cizel, deseterik.

„Hrabri južni Stajerci.“

List „Linzer Tagespost“ priobčuje pismo nekega častnika:

Se vedno pod velikim utisom včerajšnjega dne (21. maja), naj nekoliko opišem svoje doživljanje. Ker je deloval moj bataljon na raznih delih fronte ter bil zato pod tujim poveljstvom, sem se nahajal na stališču nekega polkovnega poveljstva, tik za katerim so lažje štiri lasne baterije. Kraja žal se ne smem imenovati, toda iz poročila z dne 22. t. m. ga je prav lahko uginiti. Že ob 7. uri zjutraj, po mogočnem artilerijskem učinkovanju se je posrečilo hrabrim južnim Stajercem vzeti del sovražne fronte, in čez četrte ure sem že videl nad 1000 ujetnikov, ki so v trumah prihajali iz postojanke proti nam — a močno preganjani po laškem ognju. Krog približno 10. ure dopoldne je postal sovražni ogenj, ki je bil namenjen artileriji za našim stališčem, tako močen, odkrušeno kamenje je tako na gosto letelo krog nas, da smo morali iskati zavejla v majhni kaverni. Je tuintam med odmori se je moglo zopet opazovati. O krog poldne se je zastavil zadnji napad na višino C., katerega se je udeležilo tudi več stotnij mojega bataljona. Istočasno se je pa izvršil napad štirih italijanskih polkov iz gozda sem, ki se je končal s popolno razrušitvijo sovražnika. Zopet 2500 ujetnikov! Naše strojne puške so strahovito pustošile in beg ostankov je izpremenila naša celokupna artilerija v popoln polom. Vse je drlo in proti večeru so naši naši poročevalski oddelki zapuščene sovražne topove v gozdu. Radost ogromna. Jutri upam biti tudi na sovražnem ozemlju in kakor vse kaže, bomo doživeli mogočno kazen božjo nad onimi, ki so tekom desetletij postali močni po zaslugi zveze z nami, potem pa na zavraten način dvignili orožje proti nam. Vse je veselo, da končno tudi tu ponese močno vojno grozo izven mej naše domovine.

Naš polk v bojih.

Prijatelj nam piše:

To so bili kratki in krvavi dnevi za 87. pešpolk 20. in 21. maj, a bili so tudi sijajni za nas. Pridobili smo si jedno najlepših zmag. Grozni prizori in slike so bile na bojišču. Topovi so grmeli, granate in pa šrapneli so trgali cele čete in strojne puške so žele svojo žetev. Tisoč sovražnikov je ležalo raztrganih skupaj na enem mestu in sredi najhujšega ognja smo gnali tisoče ujetnikov k nam nazaj. Italijanski vojaki so nosili na hrbtu svoje ranjene častnike k nam in večkrat sem videl: prišumela je granata in ranjenca in nosilca ni bilo več med živimi. Med kupom mrtvecev so ležali raztrgani, na pol mrtvi sovražniki ter jadikovali in prosili pomoči, a v rokah še držali puške z bajonetom. Človek ni vedel, komu naj najprvo pomaga in kje se naj skrije koseči smrti. 2 dni je trpela ta krvava borba, marsikateri tovariš je pri tem izdihnil svojo junaško dušo, tako n. pr. naš kadet Stampil iz Pragarskega.

Se jeden prizor: Naši priplazijo po mnogih izgubah blizu sovražnih utrdb na hrib. Sovražnik natakne belo zastavo v znamenje, da se hoče udati. Naši gredo k njim, a sedaj začne sovražnik s svojimi